

Gemeente Hilversum
Postbus 9900
1201 GM Hilversum

Betreft: Klacht inzake de zorgplicht kwaliteit burgerparticipatieprocessen (artikel 170 Gemeentewet), totstandkoming Participatieverordening Hilversum

15 juli 2026 Hilversum

Geachte burgemeester Van den Top,

Participatie is voor mij geen abstract begrip maar dagelijkse praktijk. Het is vanuit die achtergrond, en met die expertise en als belanghebbende, dat ik dit schrijven aan u richt.

Op grond van artikel 170 van de Gemeentewet heeft de burgemeester een expliciete zorgplicht voor de kwaliteit van burgerparticipatie-processen binnen de gemeente. een verplichting die ook is opgenomen in de door de gemeente gerealiseerde Nota Participatiebeleid (2026, p. 27). Het is dan ook aan u om te oordelen over de wijze waarop de heer Vincent R., ambtenaar bij de gemeente Hilversum, en het college van burgemeester en wethouders hebben gehandeld in het kader van de totstandkoming van de Participatieverordening Hilversum en de behandeling van mijn zienswijze en brief daarover.

Participatie valt onder de politieke portefeuille van wethouder Kalk, die zelf lid was van de Raadswerkgroep Participatie die aan de basis stond van dit beleid, en die de bijeenkomst van 10 juli en 18 november 2025 heeft geopend. De eindverantwoordelijkheid voor zowel het participatieproces als de kwaliteit van de bestuurlijke reactie ligt daarmee ook bij haar.

De borgingskwestie van participatieprocessen die ik bij u neerleg betreft een opeenstapeling van gedragingen die elk op zichzelf al zorgwekkend zijn, maar samen een patroon vormen dat haaks staat op de doelstellingen van de verordening die de gemeente zojuist ter inzage heeft gelegd.

Ik wil daarbij vooropstellen dat ik het participatiebeleid van de gemeente op zichzelf waardeer; de ambitie om inwoners, ondernemers en initiatiefnemers serieus te betrekken bij beleidsvorming spreekt uit de stukken en is hard nodig. Ook heb ik in Vincent R. steeds een aardige, toegankelijke en betrokken ambtenaar ervaren, die telefonisch en per mail bereikbaar was. Wat ik in dit schrijven aanklaagt staat dan ook los van zijn persoon: het gaat mij om de manier waarop het proces is georganiseerd en belegd, niet om kwade wil van de mensen die het hebben uitgevoerd.

Achtergrond

Ik heb deelgenomen aan de participatiebijeenkomst van 10 juli 2025, georganiseerd in het kader van de totstandkoming van de nieuwe Participatieverordening gemeente Hilversum. Tijdens deze bijeenkomst werd een reisprogramma gepresenteerd en gedeeld met alle aanwezigen, bestaande uit vijf stappen: een startbijeenkomst op 10 juli, een inwonersbijeenkomst gepland op 18 september, expert meetings in oktober, een reisverslag met reflectiedocument als onderlegger voor beleid in november, en een concept beleidsnota in Q1 2026. Dit programma was bedoeld voor en gedeeld met alle deelnemers. Het was geen intern ambtelijk document, maar een gezamenlijk reisschema (bijlage 1).

De inwonersbijeenkomst van 18 september 2025 werd wegens te weinig aanmeldingen verschoven naar 18 november 2025. Van deze bijeenkomst werd met mij geen verslag gedeeld. Het beloofde reflectiedocument als onderlegger voor beleid is evenmin gedeeld/gemaakt. Op 11 juni 2026 (bijlage 2) heb ik een brief gestuurd aan het college en de gemeenteraad over het falen van het participatieproces rondom de eigen verordening toen ik erachter kwam dat de termijn van ter inzagelegging al verlopen was en ik (als belanghebbende) niet geïnformeerd was.

Op 15 juni 2026 heb ik een formele zienswijze (Bijlage 3) ingediend bij Vincent R., met vier concrete tekstwijzigingsvoorstellen voor specifieke artikelen van de verordening. Op 18 juni 2026 (bijlage 4) bevestigde de ambtenaar per e-mail dat mijn zienswijze als zodanig was meegenomen en dat ik een bestuurlijke reactie zou ontvangen. Op 1 juli 2026 ontving ik de bestuurlijke reactie op mijn brief van 11 juni (Bijlage 5), maar niet op mijn zienswijze van 15 juni. Daarin onderbouwt de ambtenaar dat de zienswijze van 15 juni niet bestuurlijk behandeld is en ook niet bestuurlijk maar ambtelijk behandeld zal worden (bijlage 6). Op 2 juli 2026 heb ik de

Vincent telefonisch gesproken. Zijn verweer was dat ik te laat had ingediend en eerder had aangegeven geen procesupdates te willen ontvangen. De ambtelijke beantwoording laat nog even op zich wachten. 11 augustus is gecommuniceerd (bijlage 7).

Omschrijving van de kwaliteit van burgerparticipatieprocessen:

Constatering 1: de heer Vincent R, niet nakomen van expliciete toezegging

Op 15 juni heb ik m'n zienswijze gemaakt en verzonden. Om zeker te zijn dat de zienswijze meegenomen zou worden heb ik op 18 juni 2026 heb ik Vincent gevraagd of mijn zienswijze van 15 juni binnen gekomen en nog meegenomen kon worden. Zijn antwoord was ondubbelzinnig: *"Ja hoor, je reactie is als zienswijze meegenomen. Jij krijgt van het college een bestuurlijke reactie op jouw zienswijze."*

Deze toezegging is niet nagekomen. De zienswijze van 15 juni echt gericht op de verordening is niet bestuurlijk behandeld maar zal nu ambtelijk behandeld worden (hetgeen niet overeenkomt met de bestuurlijk borging waarbij de verantwoording van de uitgangspunten bij het college ligt (Nota participatiebeleid pagina 27)).

Men heeft enkel m'n procesconstatering (11 juni) meegenomen (verzonden aan college en raad) terwijl de zienswijze (genaamd: *zienswijze _participatieverordening V2*) gewoon verzonden was naar de juiste kanalen waar de zienswijze heen verzonden moest worden. Het is mij een raadsel dat men zelf de keuze maakte welk document men ging behandelen maar weet wel dat de zienswijze niet ambtelijk maar bestuurlijk behandeld dient te worden.

Vincent R. heeft bij mij de gerechtvaardigde verwachting gewekt dat dit wel zou gebeuren gezien z'n reactie, en heeft dit pas twee weken later, ná het collegebesluit van 23 juni, de verwachting teruggedraaid. Dit is in strijd met het vertrouwensbeginsel als beginsel van behoorlijk bestuur. Nu zal m'n reactie als enige ambtelijk behandeld worden, daar waar geen verantwoording ligt en mag ik wachten tot 11 augustus. Conform Bijlage 2 participatieverordening artikel : ligt de verantwoording echter bij het bestuursorgaan en niet bij het ambtelijke orgaan.

Constatering 2: teveel schrijven, te weinig eigenaarschap

Een terugkerend thema in de stukken die de gemeente zelf heeft laten opstellen, is rolvastheid. In het verslag van de bijeenkomst van 18 november (bijlage 9) benadrukt wethouder Kalk in haar welkomstwoord het belang van rolvastheid in participatieprocessen: dat de gemeente, bewoners en ondernemers elk hun eigen rol hebben, en dat het belangrijk is om duidelijkheid te scheppen over wie welke rol vervult en daaraan vervolgens vast te houden. De Nota Participatiebeleid keert dit thema herhaaldelijk terug.

In mijn eigen dossier tref ik het tegenovergestelde aan. De bestuurlijke reactie op mijn schrijven kwam van het college als collectief maar wat moet je doen en wie

moet je aanspreken als ze inhoudelijk niet willen reageren en je zienswijze niet serieus nemen. De bestuurlijke reactie is ook langs de burgemeester gegaan aangezien z'n naam onder de bestuurlijke reactie staat. Mijn zienswijze wordt nu ambtelijk behandeld daar waar de verantwoording zeker niet ligt. De politieke portefeuille, en daarmee de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor dit specifieke traject, ligt zoals ik het zie bij wethouder Kalk. De route die ik nu kies d.m.v. als je de kwaliteit ter sprake wilt stellen komen wij bij de burgemeester uit (artikel 170 Gemeentewet). Vier schijven, vier soorten verantwoordelijkheid, en bij geen van de vier ligt de verantwoording concreet.

Zoveel schijven betekent in de praktijk dat de verantwoording overal ligt, en daarmee nergens. Dat is precies het probleem waar de gemeente zelf keer op keer voor waarschuwt wanneer zij over rolvastheid spreekt, alleen dan gericht op initiatiefnemers en bewoners, niet op zichzelf. Dat roept bij mij de vraag op of de gemeente, met al deze schijven om zich heen, zelf nog wel scherp ziet dat zij door de bomen het bos niet meer ziet: dat het aantal lagen waarover verantwoordelijkheid is verspreid. Als het college niet blij is met de zienswijze wordt deze ambtelijk neergelegd en een bureaucratisch obstakel neergezet wat het vertrouwen niet ten goede komt.

Constatering 3: gemeente Hilversum, geen individuele kennisgeving van de ter inzage legging, ondanks eigen zorgplicht

Ik ben tijdens dit participatietraject ineens niet meer meegenomen in het proces. Mijn participatiereis is vroegtijdig beëindigd. Ik was aanwezig op beide bijeenkomsten, heb daar uitgebreid input gegeven, heb geen verslag mogen ontvangen van bijeenkomst 2 en ben vervolgens helemaal niet meer geïnformeerd over de ter inzage legging van het conceptbeleid, waardoor mijn zienswijze niet tijdig is ingediend en niet bestuurlijk wordt behandeld. Dat de inbreng die ik met tijd en aandacht heb gegeven op deze manier alsnog terzijde wordt geschoven, is opmerkelijk en dat geldt te meer omdat ik geen onzichtbare of moeilijk bereikbare deelnemer was. Ik heb me juist steeds actief gemeld, aanwezig en betrokken, met naam en toenaam bekend bij de organisatie.

De aanmeldingslijst van de bijeenkomst van 18 november bevestigt dit (Bijlage 10). Er is in een enquête moment een vraag gesteld aan de deelnemers of de gemeente contact mag opnemen "om deel te nemen aan toekomstige discussies over het (nieuwe) participatiebeleid" en heb ik daar "Nee" op geantwoord. Die vraag gaat over uitnodigingen voor nieuwe denksessies en vervolgtrajecten, niet over het verslag van een bijeenkomst waar ik al bij was, en al helemaal niet over de wettelijke kennisgeving van de ter inzage legging van een verordening waarbij ik belanghebbende ben. Een "nee" op die specifieke vraag kan dus niet zonder meer worden gebruikt om mij van reguliere procesinformatie uit te sluiten, hetgeen wel gebeurd is.

Dat ik geen onbekende partij was, blijkt ook uit ander bewijs. In oktober 2025, kort voor de bijeenkomst van 18 november, ontving ik namelijk een uitnodiging van Stichting Reindert voor een gesprek over de evaluatie van de gemeentelijke handleiding 'Betrekt de Buurt' (Bijlage 11). Mijn contactgegevens waren daarvoor

door Vincent zelf aangedragen, met de toelichting dat mijn organisatie "een belangrijke partner" is bij de toepassing van deze handleiding. Ik heb deze uitnodiging destijds beleefd laten weten dat ik geen noodzaak zag in een gesprek met een voor mij onbekende externe partij (bijlage 12).

Dit toont aan dat er in dezelfde periode een actief en functionerend communicatiekanaal tussen Vincent en mij bestond. Dat kanaal is kennelijk niet ingezet om mij op de hoogte te houden van het verslag en de ter inzage legging van het traject waar ik zelf middenin zat.

De ter inzage legging is geen vrijblijvende update, het is het moment waarop burgers/ondernemers hun wettelijk recht kunnen uitoefenen om een zienswijze in te dienen. Dat recht vloeit voort uit deelname aan het participatieproces. Het aan alle deelnemers gepresenteerde reisprogramma toont bovendien aan dat de gemeente zelf had beloofd deelnemers mee te nemen in het volledige traject, tot en met dit moment.

De gemeente redeneert mogelijk dat vrijwillige bijdrage aan beleidsvorming een andere status heeft dan het informeren over veranderingen in de leefomgeving, en dat de zorgplicht tot individuele kennisgeving daarom minder zwaar zou wegen. Die redenering gaat echter niet op. De Routeplanner Participatie maakt dat onderscheid zelf niet: *'informeren'* wordt daarin aangemerkt als basisvoorwaarde "*bij ieder participatieproces*" (p. 3). Bovendien heeft de gemeente met het reisprogramma van 10 juli 2025 zelf een individuele, aan alle deelnemers gepresenteerde toezegging gedaan om hen tot en met de afronding van het traject te informeren; die toezegging schept een gerechtvaardigd vertrouwen dat niet achteraf kan worden gedegradeerd tot vrijblijvend.

Fundamenteel nog: de ter inzage legging van de Participatieverordening is geen vrijblijvende beleidsvormingsstap maar een formele fase in de zin van de Awb waarin belanghebbenden een wettelijk recht kunnen uitoefenen om een zienswijze in te dienen. Dat recht is niet afhankelijk van de vraag of iemand 'vrijwillig' heeft meegedacht, maar vloeit voort uit het belanghebbende-zijn zelf, en ik ben, zoals in de inleiding van dit schrijven toegelicht, belanghebbende. Zoals beschreven staat in de nota participatiebeleid p 6): *"Als gemeente hebben we niet alleen de wettelijke verplichting om belanghebbenden te informeren en te horen via de inspraakprocedure, maar vinden we het belangrijk om waar het kan, ook meer te doen dan wat de wet voorschrijft."*

De partijen die deze verordening straks dagelijks moeten toepassen in hun vakgebied zijn dit de vastgoed- en ruimtelijke-orderingsprofessionals, met de projectontwikkelaar voorop als initiatiefnemer in de zin van de Omgevingswet. Uit de aanmeldingslijst van de bijeenkomst van 18 november blijkt dat van de ruim vijftig aanmeldingen geen enkele partij een commerciële projectontwikkelaar is (Bijlage 9); als projectontwikkelaar was ik daarmee de facto de enige partij uit die kerncategorie aan tafel, en ook ik ben vervolgens niet meegenomen in het verdere proces. Dat terwijl de wethouder een kant-en-klare lijst van precies die partijen al bij de gemeente voorhanden had (de benen-op-tafel-lijst met ontwikkelaars/corporaties). Deze partijen hebben al meermaals aangegeven eerder betrokken te willen worden bij beleid maar dat is hier nog niet gelukt ondanks de mooie woorden op papier.

De verordening die hier tot stand komt, bepaalt zelf hoe toekomstige veranderingen in de leefomgeving via participatie worden vormgegeven. Als de totstandkoming daarvan al niet de norm haalt die de verordening straks aan leefomgevingsprojecten stelt, is dat een verkeerd voorbeeld.

De gemeente erkent in haar eigen beleid dat er extra inspanning nodig is om diegenen te bereiken die zich niet uit zichzelf melden (Nota Participatiebeleid, 2026, p. 14): *"Omdat we weten dat dit speelt, is het zaak om in het ontwerp van een participatieproces [...] van tevoren goed na te denken over hoe diegenen te bereiken die niet uit zichzelf iets van zich zullen laten horen. Dat betekent in ieder geval rekening houden met verschillende werkvormen en actief en laagdrempelig te werken."* Die zorg is terecht, maar juist daardoor klemmt het temeer dat zelfs de basale, reguliere informatievoorziening naar mij, een actief en zichtbaar betrokken deelnemer, is uitgebleven. Als zelfs standaardcommunicatie naar iemand die zich telkens meldt niet op orde is, zegt dat iets over de zorgvuldigheid van het proces als geheel, niet alleen over het bereiken van een specifieke, moeilijker te bereiken doelgroep. Ik heb niets meer ontvangen en heb, zoals meerdere deelnemers, niet voortdurend zelf de gemeentelijke website of overheid.nl gecontroleerd op nieuwe stukken; dat mag ook niet de default verwachting zijn richting mensen die al actief deelnemen. Zulke belangrijke informatie hoort veel duidelijker zichtbaar te zijn op de gemeentelijke website (i.p.v. enkel op ibabs). Ik heb al eerder het college geïnformeerd over het openbaar maken van beleid echter nog zonder resultaat (bijlage).

Het is niet zonder ironie dat mijn zienswijze niet bestuurlijk wordt behandeld omdat ik niet tijdig op de hoogte was van de ter inzage legging terwijl dat nu juist de procesfout is die ik hier aankaart. De termijn is heilig, maar de oorzaak van het missen ervan blijktbaar niet.

Constatering 4: college van B&W, inhoudelijk onvolledige reactie en ongelijke behandeling

De bestuurlijke reactie op mijn brief van 11 juni (Bijlage 5) beslaat anderhalve pagina en beantwoordt geen van de vijf concrete vragen en verzoeken. Ter vergelijking: de bestuurlijke reactie op de zienswijze van bewonersvereniging OosterSpoorPlein e.o. (Bijlage 7) beslaat vier pagina's en behandelt elk punt inhoudelijk, met weging van argumenten en concrete toelichting op gemaakte keuzes.

Dit beeld is geen incident, maar een patroon. Van alle vijf reacties op zienswijzen en het gezamenlijk advies die het college in dit dossier heeft verzonden, is de reactie aan mij de enige die geen enkel inhoudelijk punt weerlegt of overneemt:

- De heer Slingerland (Bijlage 6, p. 2) krijgt een inhoudelijke reactie waarin het college zijn suggesties expliciet overneemt ("Uw suggesties [...] nemen wij van u over") en toezegt de aangedragen stukken als bijlage bij het raadsvoorstel te voegen.
- Wijkvereniging De Parken (Bijlage 8, p. 2) krijgt een reactie met concrete, toegezegde tekstwijzigingen: de definities in artikel 1 worden aangepast, de

toelichting bij artikel 5 wordt afgestemd op de definities, en "Artikel 6.1.b. komt te vervallen."

- Buurtvereniging Raadhuis en Omstreken (Bijlage 9, p. 1–4) en bewonersvereniging OosterSpoorPlein e.o. (Bijlage 7, p. 1–4) krijgen elk een vrijwel identieke, vier pagina's lange reactie met puntsgewijze inhoudelijke weerlegging van hun stelling dat "de gemeente [...] volstrekt onvoldoende [...] participatie [heeft] laten plaatsvinden", inclusief een opsomming van de enquête, de keyholder-gesprekken, de adviesraadbijeenkomsten en de reflectiegroep als bewijs van een "breed, integraal en inclusief" proces (Bijlage 7/9, p. 2).
- Mijn brief van 11 juni, die dezelfde kernklacht bevat als Raadhuis en OosterSpoorPlein, namelijk dat het proces in strijd is met de eigen doelstellingen, krijgt één alinea: *"Wij delen uw opvatting [...] nadrukkelijk niet. [...] In uw brief worden enkele feiten en stellingen genoemd die, objectief bezien, niet juist zijn."* Welke feiten en stellingen dat zouden zijn, wordt niet vermeld.

De summierheid van de reactie is bovendien niet het enige probleem: waar de reactie wél een concrete, verifieerbare uitspraken doet, blijken die feitelijk onjuist. Zo stelt het college:

"Zo zijn er twee participatiebijeenkomsten gehouden op 10 juli 2025 en 18 november 2025, waarvan verslagen zijn opgesteld en gedeeld met de aanwezigen"

en

"Tot slot zijn alle deelnemers van de bijeenkomsten per e-mail geïnformeerd, met een verwijzing naar de stukken en een uitnodiging voor het inloophmoment op 19 mei 2026.."

Beide uitspraken zijn feitelijk onjuist. Ik was aanwezig op beide bijeenkomsten en heb geen email ontvangen van het tweede verslag en dit geldt ook over de ter inzage legging, aantoonbaar via mijn e-mailarchief, dat als bijlage bij deze "klacht" wordt meegestuurd (bijlage 13). Navraag bij andere aanwezigen bevestigt dat dit voor meerdere deelnemers geldt.

Een reactie die op het enige toetsbare punt onjuist blijkt, ondermijnt het vertrouwen in de zorgvuldigheid van de rest van de overigens ongemotiveerde afwijzing.

Dit verschil in behandeling kan niet worden verklaard uit de aard of ernst van de ingebrachte punten: mijn brief bevatte, net als die van Raadhuis en OosterSpoorPlein, een gemotiveerde stelling over een tekortschietend proces, en bovendien, anders dan bij die twee, een concrete, geverifieerbare feitelijke claim (het reisprogramma, het ontbrekende reflectiedocument, de selectieve e-mailcommunicatie). Dat juist m'n onderbouwde en verifieerbare inbreng de kortste en minst onderbouwde reactie kreeg, versterkt het beeld dat de behandeling van mijn zienswijze en brief niet op inhoud, maar op iets anders berust.

De volgende concrete vragen uit mijn brief aan het college zijn onbeantwoord gebleven:

- Het verzoek om schriftelijke terugkoppeling aan alle deelnemers over hoe hun inbreng is verwerkt in de verordening (*reflectiedocument*). **Niet beantwoord.**
- Het verzoek om deelnemers opnieuw de gelegenheid te geven te reageren op de vertaling van hun input naar het beleid (*reflectiedocument*). **Niet beantwoord.**
- Het verzoek toe te lichten hoe de bekendmaking heeft voldaan aan de zorgplicht van Artikel 4 van de verordening. **Niet beantwoord.**
- Het verzoek de evaluatiebepaling van Artikel 20 serieus te nemen en dit traject mee te nemen als casus. **Niet beantwoord.**
- De constatering dat de communicatie aantoonbaar selectief is verlopen. **Niet beantwoord.**

“Wij zijn van mening dat hiermee invulling is gegeven aan een zorgvuldig en open participatieproces” staat vermeld in m’n bestuurlijke reactie maar als je niet alle verslagen ontvangt van de bijeenkomst waar je aanwezig was en ook geen update krijgt over de ter inzagelegging of de gemeente het verkeerde document behandelt en daarbij ook niet alle vragen beantwoordt of dat m’n zienswijze ambtelijk behandelen terwijl de verantwoording in het eigen beleid bestuurlijk hoort te zijn, kan men niet spreken over een zorgvuldig en open participatieproces.

Constatering 5: de gemeente heeft bij de totstandkoming van de eigen verordening de normen niet gehaald die zij aan anderen oplegt

De Participatieverordening treedt in werking op 1 januari 2027. De formele normen golden derhalve nog niet tijdens de totstandkoming. Dit is geen formele klacht over een overtreding van de verordening, maar een constatering die des te veelzeggender is.

De verordening verplicht initiatiefnemers en bestuursorganen tot actieve terugkoppeling, verslaglegging van alle sessies en het informeren van deelnemers over het eindresultaat. Ter illustratie: als een projectontwikkelaar een participatieproces doorloopt waarbij van de tweede sessie geen verslag wordt gedeeld met de deelnemers, en deelnemers niet worden geïnformeerd over de ter inzage legging van het plan, voldoet hij niet aan de verordening. De gemeente Hilversum heeft bij de totstandkoming van diezelfde verordening precies dit gedaan: de bijeenkomst van 18 september werd verschoven naar 18 november vanwege te weinig deelnemers zijn hierover wel per e-mail geïnformeerd, maar van de bijeenkomst van 18 november is niet met alle deelnemers een verslag gedeeld, het beloofde reflectiedocument als onderlegger voor beleid (expliciet opgenomen in het aan alle deelnemers gepresenteerde reisprogramma) is ook niet gedeeld, en niet alle deelnemers zijn actief geïnformeerd over de ter inzage legging.

De norm die de gemeente aan anderen oplegt, heeft zij zelf niet gehaald. Dat is de verkeerde boodschap om een nieuwe verordening mee te beginnen en het ondermijnt de geloofwaardigheid ervan vanaf dag één.

Dit is niet alleen toetsbaar aan de verordening zelf, maar ook aan de door de gemeente toegevoegde Routeplanner Participatie (2026). Daarin legt de gemeente haar eigen normenkader vast, in haar eigen woorden: “een grotere invloed van het initiatief op belanghebbenden en/of de omgeving vraagt om een hoger participatieniveau” (Routeplanner Participatie, p. 3). Dat is een meetlat.

De toon en opzet van het traject: het reisprogramma, de uitnodiging om mee te denken en mee te bouwen pasten bij niveau 4, ‘meedoen’. De gemeente definieert dat niveau zelf als: *“echt samen aan de slag. Inwoners denken niet alleen mee, maar werken actief mee aan oplossingen [...] het proces is een gezamenlijk product”* (Routeplanner Participatie, p. 3). Echter als we de eisen van de participatieladder toepassen is niet eens niveau 2, ‘meeweten’ het laagste niveau dat nog als participatie telt, gehaald. Ook dat definieert de gemeente zelf: *“iedereen die geraakt wordt door een besluit, heeft recht op duidelijke en toegankelijke informatie [...] Daarom zorgen we voor transparante communicatie, begrijpelijke informatie en toegankelijke kanalen”* (Routeplanner Participatie, p. 3). Zelfs ‘informereren’, het niveau daaronder, noemt de gemeente zelf “de basisvoorwaarde [...] bij ieder participatieproces” (p. 3), en ook die basisvoorwaarde is niet gehaald, aangezien de ter inzage legging mij niet tijdig of kenbaar is meegedeeld. Dit wijst op een data- en informatiestructuurprobleem die het proces ondermijnen en daardoor ook niet aan de wettelijke verplichting voldoen om belanghebbenden te informeren.

De gemeente toetst initiatiefnemers zelf op de vraag of zij *“het stappenplan zorgvuldig hebt gevolgd”* (Routeplanner Participatie, p. 5) en neemt daarbij het participatieverslag mee in de beoordeling (p. 5) *en motiveert hoe de meningen, ideeën en standpunten zijn verwerkt* (p. 5). Ik verzoek het college om diezelfde maatstaf onverkort toe te passen op het eigen handelen in dit traject.

Als een projectontwikkelaar dezelfde fouten had gemaakt, had hij niet voldaan aan de verordening en waren daar consequenties aan verbonden. Voor de gemeente zelf blijken andere regels te gelden.

Conclusie

Dit schrijven gaat niet over één incident. De feiten in dit dossier zijn stuk voor stuk verifieerbaar en op geen enkel punt door de gemeente weersproken met concrete tegenargumenten:

- Het reisprogramma beloofde een reflectiedocument als onderlegger voor beleid in november 2025. Dat document is nooit gedeeld.
- Van de bijeenkomst van 18 november is geen verslag gedeeld met alle deelnemers, terwijl dit een vereiste is.
- De zienswijze van 15 juni zou bestuurlijk behandeld worden zoals de verordening ook aangeeft aan dat de verantwoording van de uitgangspunten bij het college ligt.; het college behandelde in plaats daarvan een ander document, de brief van 11 juni, en beantwoordde daarbij geen van de vijf concrete vragen. Toch wordt m'n schrijven ambtelijk afgehandeld hetgeen niet overeenkomt met haar eigen beleid.

- De bestuurlijke reactie stelt dat alle deelnemers per e-mail zijn geïnformeerd. Dit is aantoonbaar onjuist, bevestigd via eigen e-mailarchief en navraag bij andere deelnemers.
- Ook bij de zienswijze van OosterSpoorPlein bleek de gepresenteerde inzagetermijn niet correct: een fout die het college zelf heeft erkend.

Dit zijn geen interpretaties maar feiten. En juist over feiten heeft de gemeente zelf een norm gesteld. In Bijlage 6b, de Algemene Beginselen van Behoorlijk Burgerschap, een document dat de gemeente aan andere insprekers in dit dossier heeft aangereikt als leidraad voor de omgang tussen bestuur en inwoner staat het waarheids- en zorgvuldigheidsbeginsel centraal: standpunten dienen *"zo veel mogelijk gebaseerd te worden op feiten, eerlijke informatie en een redelijke voorstelling van zaken."* Datzelfde document stelt met zoveel woorden dat dit geen eenrichtingsverkeer is: *"Waar behoorlijk bestuur de overheid bindt aan zorgvuldigheid en rechtvaardigheid, bindt behoorlijk burgerschap de inwoner aan constructieve, respectvolle en verantwoordelijke deelname."*

De gemeente kan dus niet volhouden dat zorgvuldigheid met feiten alleen van burgers wordt gevraagd. Op de vijf hierboven genoemde punten is de gemeente zelf tekortgeschoten in exact die zorgvuldigheid.

Dit raakt aan een fundamenteel probleem en de ironie ervan is moeilijk te overschatten. Het gaat hier niet om een willekeurig gemeentelijk initiatief, maar om de Participatieverordening zelf: het document dat vastlegt hoe de gemeente participatie voortaan meetbaar en toetsbaar organiseert. Als er één traject is waarvan je zou verwachten dat het de eigen normen voorbeeldig naleeft, is het de totstandkoming van de norm zelf.

De gemeente definieert in haar eigen beleidsstukken (Routeplanner Participatie; Nota Participatiebeleid) een ladder van vijf niveaus: *informer*, *meeweten*, *meedenken*, *meedoen*, *meebeslissen*. 'Informer' geldt daarbij expliciet niet eens als een vorm van participatie, maar als basisvoorwaarde die aan ieder niveau voorafgaat. De bijeenkomsten voor dit traject werden gepresenteerd, met reisprogramma en al, op het niveau van '*meedenken*', zo niet '*meedoen*': deelnemers zouden ideeën, ervaringen en oplossingen aandragen die serieus zouden worden meegewogen. Gemeten aan de eigen ladder is echter, voor mij als deelnemer, niet eens de basisvoorwaarde gehaald: ik ben niet geïnformeerd over de ter inzage legging, en dus überhaupt niet aangekomen bij '*meeweten*', laat staan '*meedenken*'. Want hoe kan je weten, ondanks dat je belanghebbende bent, dat de verordening ter inzage ligt als men dit niet mee-deelt. Van het aangekondigde niveau naar de feitelijke uitkomst is niet een klein verschil, maar een volledige downgrade van de participatieladder.

Voor de gemeente blijken feitelijke fouten vooralsnog zonder gevolg. Die asymmetrie is precies wat dit schrijven aan de kaak stelt: dezelfde zorgvuldigheidsnorm die de gemeente aan burgers voorhoudt, is in dit traject niet door de gemeente zelf toegepast: niet eens bij de totstandkoming van het document dat die norm zou moeten waarborgen.

Dat de behandeling van m'n zienswijze bij mij nu ambtelijk verloopt, past niet bij de eigen borging van dit beleid. In het hoofdstuk over implementatie en borging legt de Nota Participatiebeleid (p. 27) vast dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor participatie uitdrukkelijk niet ambtelijk, maar bestuurlijk is belegd: *"Het college van Burgemeester en Wethouders heeft de verantwoordelijkheid om de uitgangspunten van het participatiebeleid uit te dragen (artikel 150 Gemeentewet). Bovendien heeft de burgemeester via artikel 170 van de Gemeentewet een zorgplicht voor de kwaliteit van burgerparticipatie-processen en kan daar op worden aangesproken."*

Een zienswijze die precies de kwaliteit van dit participatieproces ter discussie stelt, hoort dan ook op dat niveau te worden behandeld en beantwoord want:

"Participatie is geen formaliteit. Het is een belangrijk onderdeel van goed bestuur" (bijlage 1 nota participatiebeleid p.4).

"Participatie is communicatie: het vraagt om open gesprekken, heldere informatie, duidelijk taalgebruik en wederzijds begrip" (bijlage 1 nota participatiebeleid p.4).

"Het doel van deze beleidsnota is dat iedereen die meedenkt en meedoet, het gevoel heeft dat het ertoe doet en ook plezier beleeft aan het meedoen. Zo maken we samen beleid dat werkt" (bijlage 1 nota participatiebeleid p.4).

Dat is de kloof tussen woord en daad die dit schrijven illustreert en die de verordening beoogt te dichten, maar bij haar eigen totstandkoming niet heeft kunnen overbruggen.

Want wie zich niet serieus genomen voelt, haakt af. Dat is geen verwijt, maar een constatering: het is een energielek dat met de huidige werkwijze niet te dichten is. Deelnemers die tijd, kennis en vertrouwen investeren en vervolgens ervaren dat feiten worden verdraaid of anders worden weergegeven, afgesloten worden van informatiestructuren, of dat er niet inhoudelijk en serieus op hun reactie wordt ingegaan, laten zich de volgende keer eenvoudigweg niet meer horen. Dat kost de gemeente precies de betrokkenheid die zij met dit beleid zegt te willen versterken.

Het wekt daarbij de indruk dat een dergelijke werkwijze niet zozeer het participatieproces dient, als wel het eigen proces en imago van de bestuurder die daarvoor verantwoordelijk is en dat is een zorgwekkend signaal voor een beleidsterrein dat juist vertrouwen zou moeten opbouwen.

Ik heb besloten dat participeren en samenwerken met dit college voor mij een mismatch is gebleken. De weg die ik hierin bewandel, is vaak de weg van de meeste weerstand, en dat heeft mijn plezier om in deze stad te investeren en daadwerkelijk bij te dragen geminimaliseerd. Vol trots hoop ik dat binnenkort mijn laatste gefaciliteerde kunstwerk, de vogel van Diederick, wordt gerealiseerd om vervolgens te weten dat ik m'n tijd beter zal besteden.

Met vriendelijke groet,

Raoul van de Wetering

Makeltrent

Bijlagen

- Bijlage 1: verslag bijeenkomst 1
- Bijlage 2: schrijven 11 juni
- Bijlage 3 Zienswijze participatieverordening 15 juni
- Bijlage 4: meenemen zienswijze mail
- Bijlage 5: Bestuurlijke reactie op schrijven 11 juni (bijlage 2)
- Bijlage 6: begeleidend schrijven op bestuurlijke reactie en ambtelijke downgrade
- Bijlage 7: wanneer reactie op zienswijze
- Bijlage 8: reactie oosterspoorplein
- Bijlage 9: Verslag bijeenkomst 2
- Bijlage 10: Aanmeldlijst bijeenkomst 2
- Bijlage 11: uitnodiging derde partij
- Bijlage 12: netjes meegedeeld niet mee te werken
- Bijlage 13: mailtjes vanuit participatie